

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 412/2023-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Jurajom Lukáčom, advokátom, Námestie sv. Egídia 11/6, Poprad, proti postupu Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 53/2004 (v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 1 C 40/2023) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 53/2004 (v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 1 C 40/2023) **b o l i p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie v sume **10 000 eur**, ktoré mu **j e** Okresný súd Spišská Nová Ves **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Spišská Nová Ves **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **442,38 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 412/2023-13 z 18. júla 2023 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa doručенú mu 13. júna 2023 v časti, ktorou sa sťažovateľ domáha vyslovenia

porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 53/2004 [v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 1 C 40/2023, pozn.; (ďalej len „napadnuté konanie“)]. V časti namietania porušenia tých istých práv postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 107/2021 (ďalej len „odvolacie konanie“) ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“], pretože krajský súd ešte pred podaním ústavnej sťažnosti vo veci po piatich mesiacoch od jej nápadu právoplatne rozhodol (rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu nadobudol právoplatnosť 15. decembra 2021, pozn.) a spis bol už mimo sféry krajského súdu.

1.1. Podľa sťažovateľa konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej aj „BSM“) nevykazuje osobitnú skutkovú ani právnu zložitnosť, pričom on dĺžku konania svojím správaním nijako zásadnejšie neovplyvnil. Tvrdí, že u neho pretrváva stav právnej neistoty, lebo konanie nie je ani po 20 rokoch právoplatne skončené. Okrem vyslovenia porušenia práv špecifikovaných v bode 1 sa voči okresnému súdu domáha priznania finančného zadostučinenia v sume 15 000 eur a náhrady trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojeného spisového materiálu vyplýva, že bývalá manželka sťažovateľa podala 26. júna 2003 na Okresnom súde Rožňava návrh, resp. žalobu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Z dôvodu vylúčenia sudcov uvedeného súdu uznesením krajského súdu č. k. 17 NcC 27/03-10 z 15. augusta 2003 bola vec prikázaná Okresnému súdu Spišská Nová Ves, ktorý vo veci prvýkrát rozhodol po jedenástich rokoch od podania žaloby rozsudkom č. k. 8 C 53/2004 z 30. apríla 2014. Na odvolanie sťažovateľa krajský súd uznesením z 26. marca 2016 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na nové konanie. V priebehu rokov 2016 – 2019 okresný súd realizoval len procesné úkony doručovania vyjadrení strán sporu a z dôvodu plynutia času musel pristúpiť k nariadeniu opakovaného znaleckého dokazovania na účel zistenia hodnoty majetku patriaceho do BSM. Okresný súd napokon vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 8 C 53/2004-1083 z 2. júla 2021, proti ktorému podali odvolanie obe sporové strany. Krajský súd na základe podaných odvolaní rozhodnutie súdu prvej inštancie rozsudkom č. k. 6 Co 107/2021-1171 zo 7. decembra 2022 (právoplatným 15. decembra 2021, pozn.) zmenil. Tento rozsudok napadli obe sporové strany dovolaním. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 4 Cdo 73/2022 z 26. apríla 2023 (ďalej aj „zrušujúce uznesenie“ alebo „zrušujúce uznesenie najvyššieho súdu“) rozsudok krajského súdu č. k. 6 Co 107/2021 zo 7. decembra 2021, ako i rozsudok okresného súdu č. k. 8 C 53/2004-1083 z 2. júla 2021 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, keď námietky sťažovateľa uvedené v odvolaní považoval za prevažne dôvodné. Spis bol vrátený z najvyššieho súdu 18. mája 2023 a 23. mája 2023 bol daný pokyn na odoslanie zrušujúceho uznesenia stranám sporu, ktoré si ho prevzali 26. mája 2023 a 8. júna 2023. Aktuálne je vec vedená pod sp. zn. 1 C 40/2023 a je pridelená zákonnej sudkyňi [REDAKOVANÉ]. Nová zákonná sudkyňa 15. júna 2023 vykonala prvý úkon, a to v podobe písomnej výzvy vo vzťahu k právnej zástupkyňi žalobkyne.

3. Ústavnej sťažnosti v danej veci predchádzala ústavná sťažnosť sťažovateľa z 2. februára 2022, ktorá bola uznesením ústavného súdu č. k. II. ÚS 109/2022-8 z 2. marca 2022 odmietnutá ako zjavne neopodstatnená z dôvodu, že v čase jej podania bolo konanie vo veci sp. zn. 8 C 53/2004 15. decembra 2021 právoplatne skončené a k namietanému porušovaniu označených práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu a postupom krajského súdu v napadnutých konaniach už nemohlo dochádzať.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Okrem neprimeranej dĺžky súdneho konania (v trvaní 20 rokov), za ktorú je podľa sťažovateľa zodpovedný hlavne okresný súd pre zrejmu nečinnosť i nesústredenosť, sťažovateľ v korelácii viac ako dvadsať rokov trvajúceho sporu s pretrvávajúcim prietahom namieta aj zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

5. Okresný súd vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti č. k. 1SprV/164/2023 z 30. júna 2023 spolu s chronológiou napadnutého konania uviedol, že vo veci sa od jej dôjdenia vystriedali postupne štyri sudkyne, avšak od návratu spisu z najvyššieho súdu nemožno konštatovať, že sa vo veci riadne a včasne nekoná.

III.2. Replika sťažovateľa:

6. Sťažovateľ v replike zo 14. augusta 2023 v podstate stručne zopakoval dôvody ústavnej sťažnosti, znova sa vyjadril k postupu okresného súdu v napadnutom konaní a vyslovil nesúhlas s jeho tvrdením, že o uplatnenom nároku vyplývajúcom z porušenia jeho základného práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov už ústavný súd rozhodol uznesením č. k. II. ÚS 109/2022-8 z 2. marca 2022. Ak v tomto konaní ústavný súd nepristúpil k posudzovaniu a rozhodovaniu o meritórnej otázke, je tvrdenie okresného súdu, že by sa ústavný súd mal zaoberať iba obdobím po zrušení veci najvyšším súdom, podľa názoru sťažovateľa nesprávne.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keď na základe podaní účastníkov konania a obsahu spisového materiálu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

8. V nadväznosti na uznesenie o čiastočnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, uznesenie č. k. II. ÚS 109/2022-8 z 2. marca 2022 a nové okolnosti prípadu po vrátení veci z najvyššieho súdu ústavný súd pripomína, že existenciu zbytočných prietahov v napadnutom konaní a jeho dĺžku bude v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) posudzovať ako celok bez ohľadu na jednotlivé fázy konania (k tomu napr. rozsudky ESLP vo veciach Bubláková proti

Slovenskej republike z 15. 2. 2011, Čičmanec proti Slovenskej republike z 28. 6. 2016), keďže zrušením oboch právoplatných rozsudkov súdov nižších inštancií najvyšším súdom v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku došlo k tzv. obživeniu veci a táto sa vrátila späť do štádia prvoinštančného konania. K porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. práva na jej prejednanie v primeranej lehote môže dôjsť aj vtedy, ak konanie trvá (globálne) neprimerane dlhú dobu, a to bez ohľadu na to, v akom štádiu konania boli zaznamenané prietahy spôsobené postupom toho-ktorého súdu (m. m. IV. ÚS 74/2021, I. ÚS 212/2022, I. ÚS 288/2023).

9. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na súdnu ochranu, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote je založená na jeho tvrdení o dvadsať rokov trvajúcim spore o vyporiadanie BSM a o jeho právnej neistote.

IV.1. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

10. Keďže čl. 6 ods. 1 dohovoru obsahuje nielen právo na spravodlivé súdne konanie, ale aj jeho parciálne súčasti, *exempli causa* právo na verejné prerokovanie veci či prejednanie záležitosti v primeranej lehote, ústavný súd vzhľadom na dôvody ústavnej sťažnosti (jej bod 5.8) pristúpil k ústavnoprávnemu prieskumu v kontexte sťažnostného návrhu, t. j. posudzoval len porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote.

11. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 304/2021, I. ÚS 444/2021, pozn.) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom tohto základného práva je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

12. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05, IV. ÚS 621/2022). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádzala predtým z niektorých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (napr. § 6, § 100 ods. 1, § 117 ods. 1 a § 119 ods. 1), ktorý platil do 30. júna 2016, a v súčasnosti už vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

13. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou (m. m. III. ÚS 241/2017, I. ÚS 17/2022, rozsudky EŠLP vo veci Frydlander v. Francúzsko z 27. 6. 2000, s'ťažnosť č. 30979/96 a vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko zo 16. 12. 2003, s'ťažnosť č. 58172/00) zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitosť veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre s'ťažovateľa.

14. V prípade s'ťažovateľa ústavný súd však nepostupoval *stricto facto* podľa uvedených kritérií, a to vzhľadom na extrémnu dĺžku napadnutého konania, ktoré ako celok nie je právoplatne skončené ani po takmer 20 rokoch. Takéto extrémne dlhé konanie zo strany všeobecného súdu *prima facie* odôvodňuje vyslovenie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote subjektu takéhoto konania (m. m. I. ÚS 7/2022, II. ÚS 196/2023, I. ÚS 228/2023).

15. V správaní s'ťažovateľa neboli zistené také závažné skutočnosti, ktoré by negatívne vplývali na celkovú dĺžku napadnutého konania, hoci obe sporové strany počas konania permanentne upravovali rozsah ich BSM a s'ťažovateľ trval na ďalšom jeho rozširovaní napriek ustálenej hodnote majetku patriaceho do BSM, čo bolo aj príčinou zrušenia právoplatných rozsudkov oboch inšancií najvyšším súdom.

16. Bez potreby podrobných analýz ústavný súd konštatuje, že okresný súd v predmetnej veci dlhé roky riadne nekonal a jednotlivé úkony príliš často vykonával nesústredene a so značným časovým odstupom; dĺžke konania pritom zjavne neprospeľo, že žalobkyňa (hoci v konaní pred všeobecnými súdmi zastúpená advokátkou) žije od roku 1998 v USA a s'ťažovateľ žiadal zahrnúť do BSM aj majetok, ktorý tam nadobudla, ani časté návrhy na rozšírenie, resp. zmeny masy BSM, ani opakované znalecké dokazovanie. *Exempli causa*, okresný súd prvý rozsudok vydal až 30. apríla 2014, t. j. takmer po jedenástich rokoch od dôjdenia veci, pričom z odôvodnenia zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu je zrejmé, že si doteraz nie celkom ujasnil predmet konania, práve čo sa týka rozsahu masy BSM; dôvodom zrušenia rozsudkov krajského súdu i okresného súdu najvyšším súdom, ktorý sa síce vo väčšine námietok s dôvodmi rozhodnutia krajského súdu stotožnil (napr. body 18.2 a 19 zrušujúceho uznesenia), bola pritom procesná vada spočívajúca v tom, že sa súdy nevysporiadali s tvrdeniami s'ťažovateľa týkajúcimi sa majetku nadobudnutého žalobkyňou v USA do právoplatnosti rozvodu manželstva (t. j. do 7. februára 2023), čo viedlo k procesnej vade zmätočnosti, pretože nesprávnym procesným postupom súdu bolo s'ťažovateľovi znemožnené realizovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (bod 23.2 zrušujúceho uznesenia). Dovolanie žalobkyne najvyšší súd vzhliadol ako nedôvodné (body 26 až 42 zrušujúceho uznesenia).

17. V kontexte daných okolností ústavný súd pripomína, že zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnym a nesústredeným postupom, t. j. takým konaním, ktoré nevedie k odstráneniu právnej neistoty strán sporu (m. m. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08, I. ÚS 223/2023).

18. Podľa názoru ústavného súdu okresný súd v napadnutom konaní osobitne po nadobudnutí účinnosti nového procesného kódexu 1. júla 2016 dostatočne nevyužil procesné nástroje, ktoré mu

Civilný sporový poriadok ponúka, vrátane uplatnenia zásady sudcovskej prospektívnej koncentrácie konania (§ 153 v spojení s § 470 ods. 1 a 2 CSP), čo by mu umožnilo vo veci oveľa rýchlejšie a efektívnejšie rozhodnúť (k tomu napr. I. ÚS 7/2022).

19. V konklúzii už uvedeného ústavný súd uzatvára, že celková extrémna dĺžka trvania súdneho sporu vedeného súdom prvej inštancie výrazne vybočila z rámca požiadavky dosiahnutia konečného rozhodnutia vo veci v primeranej lehote a že ničím neospravedlniteľným liknavým postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k neprimeraným priet'ahom, čím bolo nesporene zasiahnuté do ústavne zaručeného základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu). Okresný súd nesie zodpovednosť nielen za nečinnosť v danej veci, ale hlavne za svoj nesústredený postup, ktorý nemožno nijako prepáčiť.

20. S ohľadom na to, že napadnuté konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené, bolo by namieste aj prikázať okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov [čl. 127 ods. 2 druhá veta ústavy a § 133 ods. 3, písm. a) zákona o ústavnom súde]. Keďže s'ťažovateľ v petite ústavnej s'ťažnosti túto požiadavku nevzniesol, ústavný súd, súc v zmysle § 45 zákona o ústavnom súde viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, povinnosť konať bez zbytočných priet'ahov okresnému súdu uložiť nemohol.

21. Znova však v tejto súvislosti dáva do pozornosti, a to nielen okresnému súdu, čl. 17 CSP a dôsledné využitie jeho ďalších inštitútov vrátane prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany za rešpektovania § 470 ods. 2 druhej vety CSP (keďže konanie začalo pred 1. júlom 2016). Účelom a zmyslom týchto procesných prostriedkov je najmä prispieť k naplneniu princípu procesnej ekonomickej vrátane rýchlosti konania, zabrániť zdržavaniu konania a motivačne pôsobiť na strany sporu, aby procesné úkony vykonávali včas. Tieto prostriedky zároveň limitujú aj navrhovanie dôkazov (v danej veci nových dôkazov) počas súdneho sporu s prihliadnutím na aktivitu strán, ktorých cieľom by malo byť rýchle a hospodárne vyriešenie ich vzájomného sporu. Zodpovednosť za výsledok sporu patrí sporovým stranám, ktoré majú v spore preukázať vysokú mieru procesnej aktivity a svoje skutkové tvrdenia dokázať. Procesná aktivita má mať na zreteli najmä časové kritérium, a to včasnosť, ktorú posudzuje podľa vlastnej úvahy konajúci súd (osobitne s dôrazom na naplnenie požiadavky hospodárnosti a rýchlosti vedenia súdneho sporu). Procesná strana, a to nielen žalobca, taktiež zodpovedá za skutkový základ sporu. Civilné sporové konanie osobitne po 1. júli 2016 je konaním dôkazným, ovládaným tzv. prejednacím princípom (princípom formálnej pravdy). V takomto type konania sú sporové strany povinné substancovať svoje skutkové tvrdenia a dôkazné návrhy v jednotlivých procesných úkonoch (povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť). Ak sa teda s'ťažovateľ rozhodol brániť dopĺňaním masy BSM, musí rátať s tým, že okresný súd sa musí s jeho návrhmi vypořadať, a to aj v rámci zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu, čo si nesporene vyžaduje i určité časové obdobie.

IV.2. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy:

22. K vysloveniu porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže dôjsť aj v prípade, ak namietané zbytočné priet'ahy (spôsobené neodôvodnenou nečinnosťou alebo neefektívnou a nesústredenou činnosťou orgánu verejnej moci), ako aj celková doterajšia dĺžka

preskúmaného súdneho konania signalizujú, že v postupe súdu došlo k pochybeniam takej intenzity, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti posudzovanej veci (najmä predmetu konania, teda toho, čo je pre sťažovateľa v stávke) možno uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (pozri m. m. IV. ÚS 242/07 – *a contrario*, I. ÚS 288/2023).

23. Hoci odôvodnenie ústavnej sťažnosti v časti, ktorou sa sťažovateľ v príčinnej súvislosti s existenciou zbytočných prietahov v napadnutom konaní súčasne domáha vyslovenia porušenia svojho práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, je pomerne strohé (bod 5.8 ústavnej sťažnosti), ústavný súd, reflektujúc celkovú dĺžku trvania napadnutého konania a najmä skutočnosť, že v dôsledku zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu sa vec vrátila znova do štádia prvoinštančného konania, čím sa nadobudnutie právnej istoty sťažovateľa zásadne oddialilo, dospel k záveru, že v napadnutom konaní bolo porušené aj základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

24. Sťažovateľ sa domáha, aby mu ústavný súd voči okresnému súdu priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 15 000 eur. Vzhľadom na konštatovaný neefektívny postup okresného súdu, berúc do úvahy všetky okolnosti prípadu vrátane doteraz zistenej hodnoty masy BSM a nespokojnosti sťažovateľa s týmto zistením, majúc na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 eur a vo zvyšnej časti návrhu nevyhovel (body 2 a 4 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

25. Ústavný súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznal sťažovateľovi náhradu trov konania z titulu odmeny za právne služby advokáta (bod 3 výroku tohto nálezu), keď pri výpočte trov právneho zastúpenia vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

26. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2023 je 208,67 eur (§ 11 ods. 3 vyhlášky) a hodnota režijného paušálu je 12,52 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky). Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania za 2 úkony právnej služby uskutočnené v roku 2023 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 208,67 eur a režijný paušál v sume dvakrát po 12,52 eur, t. j. spolu 442,38 eur. Repliku sťažovateľa ústavný súd nevyhodnotil ako podanie relevantné pre jeho rozhodnutie, a preto zaň náhradu trov nepriznal (bod 4 výroku tohto nálezu). Zároveň dáva do pozornosti, že § 73 zákona o ústavnom súde svojou štruktúrou (vzťah odseku 1 a 3) právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom nestavia do nárokovateľnej polohy (III. ÚS 209/2020, I. ÚS 238/2021).

27. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu